

Magyar Hadtudományi Társaság

Katasztrófa- és polgári védelmi Szakosztály

***Prof. Dr. Szenes Zoltán ny. vezérezredes úr
elnök***

**Magyar Hadtudományi Társaság
Helyben**

Tárgy: a Katasztrófa- és polgári védelmi szakosztály 2020. évi beszámolója

Tisztelt Elnök Úr!

Szakosztályunk az MHTT kiadott szempontjai alapján éves beszámolóját a 2020. évi munkájáról elkészítette, azt Önnek a következők szerint küldöm meg.

1. Statisztikai adatok

Szervezeti egység megnevezése: Katasztrófa - és polgári védelmi szakosztály

Taglétszáma: 24 fő, ebből 35 év alatti 2 fő, 35-62 év közötti 11 fő, 62év fölötti 11fő.

A vezetőség elérhetősége:

Dr. Muhoray Árpád ny. pv. vezérőrnagy elnök muhoray.arpad@uni-nke.hu 06 20 931 1956

Dr. Zellei Gábor ny. pv. ezredes titkár gabor.zellei@gmail.com 06 20 955 3662

Az elnökséget megbízatásában megerősítette a szakosztály 2020. február 13-i ülése.

2. Szöveges értékelés

A 2020.február 13-i szakosztály ülésen az elnökség megerősítésén túl megtárgyaltuk még a szakosztály 2020. évi beszámolóját és 2021.évi munkatervét. Kiemelkedő fontossággal bírt még Orovecz István tbk. úr előterjesztésében a Pv Archívum helyzetéről, kutatásáról szóló jelentés megtárgyalása. Ülésünket megtisztelték Dr. Hegedűs Henrik úr, az MHTT alelnöke, valamint Dr. habil. Vass Gyula t.ú. ezredes úr a Katasztrófavédelmi Intézet intézetvezetője, Dr. habil. Endrődi István ny. t.ú. ezredes úr a Magyar Polgári Védelmi Szövetség elnöke és Orovecz István ny. pv. vezérőrnagy, a PVOP volt országos parancsnoka.

Az év folyamán az alábbi **tudományos rendezvényeken** képviseltük a szakosztályt, illetve az MHTT-t.

2020. január 9-én a Stefánia Palotában a Mindenki Hadtudománya előadássorozatban a vörösiszap katasztrófa 10 éves évfordulója alkalmából Dr. Muhoray Árpád tartott teltházás előadást a „Vörösiszap katasztrófa mentési, helyreállítási és újjáépítési feladatai” címmel.

2020. január 28-án a Hadtörténeti Intézet és Múzeum Dísztermében a Védelmi Információs Központ Közhasznú Alapítvánnyal közösen részt vettünk a Honvéd Kadét Program VI. Tudományos konferenciáján, ahol könyvjutalmat adtunk át a diákoknak.

2020. február 11-én az NKE Ludovika Szabadegyetemén részt vettünk Dr. Boross Péter korábbi miniszterelnök úr rendszerváltásról szóló előadásán.

2020. február 18-án Kiskunhalason meghívás alapján részt vettünk a Kiskunhalasi Katasztrófavédelmi Kirendeltség közbiztonsági referenseinek éves felkészítésén.

2020. február 24-én részt vettünk az MPVSZ elnökségi ülésén, ahol áttekintésre kerültek a polgári védelmi világnapi közös koszorúzás feladatai.

2020. február 24-én a Paksi Atomerőmű Zrt. Látogatóközpontjában meghívás alapján részt vettünk a BM OKF és az NKE KVI és a Tolna Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság által szervezett Iparbiztonsági és hatósági napon. Ki kell emelni ebben dr. Hábermayer Tamás tüz. ezds. példás tudományszervező munkáját.

2020. március 3-án 10 órakor A Polgári Védelmi Világnaphoz kapcsolódóan koszorúzási ünnepségre került sor a Hadtörténeti Intézet és Múzeum Díszudvarán a „Légoltalom Hősi Halottai” emléktáblájánál. Ünnepi beszédet mondott Dr. Muhoray Árpád. Az eseményről készült feljegyzést és fényképeket az MHTT „facebook” oldalán tettük közzé.

2020. március 23-ra meghívást kaptunk a III. Polgári Védelmi munkaműhely konferenciára Szekszárdra. A kihirdetett járványveszély miatt a konferencia elmaradt, de Muhoray Árpád betervezett előadása „Kitelepítés a vörösiszap katasztrófánál” címmel a konferencia kiadványában publikációként megjelent.

2020. március 9-én 15 órakor Dr. Muhoray Árpád Kőbányán a Zrínyi Miklós Gimnáziumban előadást tartott a vörösiszap katasztrófa mentési, újjáépítési feladatairól.

2020. július 16-án a polgári védelmi tudományterület megalapozójának, a nyolc éve elhunyt Dr. Pataky Iván ezredes születésének 90. évfordulójáról emlékeztünk meg a Magyar Polgári Védelmi Szövetséggel, valamint a Fővárosi Polgári Védelmi és Katasztrófavédelmi Szövetséggel együtt, emléktáblájának megkoszorúzásával. Az eseményről készült feljegyzést és fényképeket az MHTT „facebook” oldalán tettük közzé.

A vörösiszap katasztrófa 10 éves évfordulója kapcsán a BM OKF Tudományos Tanácsa október 6-ára tudományos konferenciát szervezett, mely a járványveszély miatt elmaradt, helyette elektronikus tudományos konferencia kiadványt tervez kiadni, melybe tagjaink közül Dr. Muhoray Árpád és dr. Hábermayer Tamás publikációkat nyújtottak be a vörösiszap katasztrófa következményei felszámolásának témakörében.

2020. október 6-án Marosi Antal tagtársunk a Karc FM Rádió szerkesztő munkatársa a rádióban rádióműsort készített a 10 évvel ezelőtti vörösiszap katasztrófáról, meginterjúvolva benne Dr. Muhoray Árpádot valamikori ÚKKK parancsnokot, és Dr. Berki Imrét a Katasztrófavédelmi Múzeum igazgatóját, aki Devecserben készített fotókiállítását, bemutatva a 10 évvel ezelőtti tragédia eseményeit, felhasználva hozzá Muhoray Árpád akkor készített fotóit is.

2020. október 26-án a BM OKF műveleti főigazgató-helyettese a téli rendkívüli időjárási helyzetek kezelésére történő felkészülés tárgyában videokonferenciát szervezett a védekezésben részt vevők számára. A konferencia munkájában meghívás alapján részt vettünk.

Szakosztályunknak a Magyar Honvédséggel való együttműködését is nagyban segítheti, hogy tagtársunk, Dr. Nagy Sándor alezredes úr az elmúlt évben a katasztrófavédelem hivatásos állományából az MHP Hadműveleti Csoportfőnökség Művelettervező Főnökségére került áthelyezésre. Az elmúlt évtizedek kevésbé kutatott témájával, a fegyveres összeütközések polgári védelmi feladataival foglalkozik. A hazai „civi defence” alapjainak meghatározását célzó kutatásait legutóbb a „*Gondolatok a polgári védelemről, különös tekintettel a fegyveres összeütközések időszakának feladataira*” címen publikálta (HONVÉDSÉGI SZEMLE 2020/5 pp. 47-57.) A cikk kiadásához Dr. Muhoray Árpád felkérését kapott a lektori feladatok ellátására.

2020-ban megjelent a Polgári Védelmi Szemle különszáma, a Magyar Polgári Védelmi Szövetség és a Polgári Védelmi Tudományos Egyesület mértékadó tudományos folyóirata. A kiadványban Szakosztályunk tagjai közül Dr. Endrődi István, Dr. Muhoray Árpád, Csatai István, Dr. Zellei Gábor, Priváczi-Juhászné Hajdú Zsuzsanna, Orovecz István, tudományos értékű publikációi is megjelentek. Előszó írására Dr. Muhoray Árpád, mint a Katasztrófa- és Polgári Védelmi Szakosztály elnöke lett felkérve.

A Hadtudományi Szemlében most 2021. január 5-én jelent meg Dr. Hornyacsek Júlia és Barta Ágnes doktorandusz cikke „A lakosság árvízi felkészítésének feladatai és módszerei” címmel.

Szakosztályunk vezetése úgy döntött, hogy a hazánkat is sújtó járványhelyzet további hatékony kezelése és a gazdasági társadalmi élet minél gyorsabb helyreállítása érdekében kapcsolódik a Magyar Hadtudományi Társaság és több más szervezet kezdeményezésére szervezett HR témájú kutatáshoz. A katasztrófavédelem irányába összekötőnek, illetve további ügyintézőnek Dr. Zellei Gábor nyá. pv. ezredes urat, szakosztályunk titkárát kértem fel, aki a kutatás megszervezésében vett részt. A továbbiakban – mivel a BM OKF humán vezetése nem javasolta a kérdőívek kiküldését – érdemben nem tudott a munka gyakorlati részéhez hozzájárulni.

Az év elején folytattuk az alábbi konferencia, és kerekasztal beszélgetés szervezésében való részvételünket egészen addig, míg a kormány döntött a kihirdetett járványveszély miatt minden hasonló rendezvény elhalasztásáról.

„Pilótanélküli légitársaságok katonai, rendészeti és közszolgálati hasznosítási lehetőségei, drónelhárítás” konferencia szervezése az MHTT négy másik szakosztályával, több katasztrófavédelmi előadó bevonásával.

„Megemlékezés a 30 évvel ezelőtti Gorbacsov–Bush találkozóáról, fő hangsúlyt helyezve a vegyifegyverek korlátozásával kapcsolatos döntésre” kerekasztal beszélgetés együttműködve az MHTT Vegyivédelmi és környezetbiztonsági szakosztályával.

A második félévben megújítottuk szakosztályunk oldalát az MHTT honlapon, előtérbe helyezve a Társaság, illetve szakosztályunk megalakulásának 30. és 20. évfordulóit. Az ezeknek az évfordulóknak, valamint a katasztrófavédelem megalakulásának 20 éves évfordulójának szentelt, 2020. december 5-ére tervezett, a Magyar Tudomány Ünnepe jegyében az MPVSZ-el közösen szervezendő konferenciánkat a járványveszély miatt nem tudtuk megtartani.

A Szakosztályunk történetével, eredményeivel kapcsolatos eseményeket szakosztályunk titkára részletes tanulmányban foglalta össze, mely megtalálható a Társaság honlapjának „**30 év**” című linkjében. Ezekre tájékoztató levélben hívtuk fel a tagság figyelmét, melyben javaslatokat is kértünk az évi beszámolóinkhoz.

Az év során sajnálattal vettük tudomásul, hogy a Hadtudomány folyóirat rovatrendjében megszűnt az önálló Katasztrófavédelem fejezet.

Tagságunk javaslatait figyelembe véve, számos témával járultunk hozzá a Társaság 2021.évi tudományos pályázatának kiírásához. Ezeknél különös figyelmet szenteltünk a néhány tagunk által már megkezdett, a fegyveres összeütközések polgári védelmével kapcsolatos területeknek, mint pl. az alábbiak.

- Az 1949. augusztus 12-én Genfben kötött Egyezményeket kiegészítő és a nemzetközi fegyveres összeütközések áldozatainak védelméről szóló, Genfben 1977. június 8-án kelt I. Jegyzőkönyv szerinti polgári védelmi feladatok értelmezése a XXI. századi európai társadalmi viszonyok és geopolitikai helyzet függvényében.

- *A polgári védelem feladatrendszere a honvédelemben, annak szervezési eltérései a közép-európai régióban, különös tekintettel a fegyveres erők szerepére a polgári védelmi feladatok végrehajtásában.*

- *A polgári védelmi feladatok szerepe az ország védelemben, izraeli, lengyel, brit és német példákon keresztül bemutatva.*

Személyügyi eseményként jegyezzük, hogy 2020 évben a Nemzeti Közszerológiai Egyetem Dr. Muhoray Árpád részére címzetes egyetemi tanári címet adományozott, Prof. Dr. Pátzay György professzor emerítus címet kapott, Dr. Teknős László Részére pedig munkája elismeréseként az MHTT elnöksége megszavazta a Korponay Díjat.

dr. Hábermayer Tamás t. ezredes tagtársunk az NKE KMDI-ben eredményes műhelyvitát teljesített, PhD doktori védésére 2021 elején kerül sor.

Barta Ágnes doktorandusz tagtársunk Brüsszelbe NATO diplomata feladatok ellátására foglalta el állomáshelyét a BM OKF-ről a KKÜM állományába átkerülve, előtte megszerezte abszolutóriumát az NKE KMDI-ben.

Dr. Hornyacsek Júlia tagtársunk az év során eredményesen látta el a Katonai Műszaki Doktori Iskola tudományos titkári teendőit, mely tisztségről érdemei elismerése mellett más teendői miatt az év végén lemondott.

Egész éven át példaértékű volt Dr. habil. Kátai-Urbán Lajos t. ezds tagtársunk, a KMDI katasztrófavédelmi kutatási szakterület vezető tudományos és tudományszervező munkája.

A Szakosztály köszönetét fejezi ki Dr. habil. Vass Gyula t. ezds NKE RTK KVI intézetvezető úrnak és Dr. habil. Endrődi István ny. t. ezds úrnak az MPVSZ elnökének a Szakosztály munkájának támogatásáért.

3. A 2021. évi munkaterv

Félévente tervezünk szakosztályi ülést, januárban a beszámoló elfogadása (a járvány miatt esetleg a szavazás e-mailben) júniusban a II. féléves tudományos rendezvények lesznek a fő napirendi pontok.

Az év folyamán az alábbi tudományos rendezvényeket tervezzük.

A Beszámolóban már említett, elmaradt rendezvények újra szervezése a járványhelyzet függvényében.

A második félévben októberben már hagyományosan - megemlékezünk a Természeti Katasztrófák Csökkentésének Világnapjáról a Magyar Polgári Védelmi Szövetséggel, a Magyar Polgári Védelmi Tudományos Egyesülettel, a Magyar Környezetvédelmi Egyesülettel, valamint a Katasztrófavédelem Központi Múzeumával közös szervezésű tudományos konferencián.

A II. félév végén tudományos konferenciát szervezünk a Magyar Tudomány Napja alkalmából, témája később kerül meghatározásra.

2021-ben tagjaink az alábbi területeken folytatják kutatásaikat.

Dr. Nagy Sándor alezredesnek a doktori értekezésében lévő eljárásrend továbbfejlesztési lehetőségeinek vizsgálata a célja: a fegyveres összeütközések időszakos lakosságvédelmi kockázatok kutatását tervezi, a fenyegetettség és kockázatok korrelációjának lehetőség szerinti feltárásával.

Dr. Zellei Gábor folytatja a korai légmentesítéssel kapcsolatos kutatásait, ezen belül mind a Monarchia, mind a Magyar Királyság légi figyelő és riasztó szolgálatainak részletkérdéseit.

Dr. Muhoray Árpád folytatja a védelmi igazgatás, a katasztrófavédelmi műveletek tervezése, szervezése tárgyában megkezdett munkáját, illetve a katasztrófavédelem munkáját kívánja elemezni annak 20 éves története tükrében.

Dr. Hornyacsek Júlia a védelmi igazgatás, lakosságvédelem, lakosságfelkészítés kérdéseinek szakterületén kutat.

Dr. Hábermayer Tamás elkészített disszertációja megvédését követően az emelési követelmények kérdésével kíván foglalkozni a kutató-mentő csapatok munkájában.

Priváczkiné-Hajdú Zsuzsanna a földárja jelenséget tervezi tovább kutatni a disszertációja elkészítésével együtt.

Tóth András az iparbiztonság, a kőolajfinomítók biztonsága kérdéseit tervezi tovább kutatni szintén a disszertáció készítésével egyetemben.

Molnár Árpád Győző tagtársunk doktoranduszként a katasztrófavédelmi műveletek vezetését, irányítását kutatja.

4. Javaslatok

Az MHTT kiemelt rendezvényeinek javasoljuk:

A Társaság megalakulásának 30 éves évfordulója tiszteletére szervezett és elmaradt megemlékezés megtartásával egyet értünk.

„A haderőfejlesztés igényeinek megjelenése a katonai szakképzésben és felsőfokú képzésben – a szakember utánpótlás időszerű kérdései” című tudományos konferencia megszervezését.

Technikai bemutató megszervezését a rendszerbe állítandó új harckocsik, tüzérségi eszközök, repülő eszközök megismerése céljából.

A NATO fennállása alkalmából készített NATO könyv kiadására ünnepélyes könyvbemutató rendezését.

Tudományos konferencia szervezését Szakosztályunk által az ENSZ Természeti Katasztrófák Csökkentésének Világnapja alkalmából közösen az MPVSZ-el, a Katasztrófavédelem Központi Múzeumával, a Polgári Védelmi Tudományos Egyesülettel 2021. október 2. hetében.

Konferencia szervezését az MPVSZ-e, a MKE-vel közösen a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából. 2021. decemberében.

Javaslat elismerésre tudományos és tudományszervező munkájukért:

Tanárky Sándor Díjra:

Dr. Zellei Gábor ny. pv. ezredes szakosztály titkárt

Korponay Díjra:

dr. Hábermayer Tamás t. ezredest, szakosztály tagot

Oklevélre, emléktárgyra:

Dr. habil. Hornyacsek Júlia alezredest, szakosztály tagot

Budapest, 2021. január 08.

Tisztelettel:

***Dr. Muhoray Árpád ny. pv. vezérőrnagy sk.
elnök***

